گزارش «ایران» از دومین نشست همکاری‌های مشترک ایران و افغانستان

تهران، دوست روزهای سخت کابل

پیش از آغاز مذاکرات رسمی رنگین دادفر اسپنتا، وزیر امور خارجه افغانستان درباره یک میز سنگی به وزیر امور خارجه ایران توضیح داده و می گوید: با وجود غارت بسیاری از گنجینه های افغانستان در طول جنگ ها، این میز که مربوط به ۱۰۰ سال پیش است در وزارت خارجه حفظ شده است

جلال برزگر

برف و یخبندان غبار را در کابل فرونشانده و جلوه ای تازه به شهر عطا می کند، در سرما، درخشان و بی خش، مقاومت و سختکوشی افغان ها عیان است. حرمان و امید با سرنوشت آنها عجین است و با سقوط رژیم طالبان، امیدوارترند و سفره دار و میزبان هیأت ها و گروه های مختلف خارجی که قرار است در رفع چالش ها و بازسازی کشورشان به آنها کمک کنند، از کشورهای دور و اعضای مختلف جامعه جهانی گرفته تا همسایه ها. مردم افغانستان به همراه افکار عمومی بین المللی از عملکرد هر یک از این گروه ها و دسته جات کشورهای مختلف ارزیابی خود را دارند؛ بخشی را در تأمین امنیت ناتوان دانسته و حتی در مواردی به اقدامات آنها مشکوک اند و بعضی را در کمک به رفع بحران تولید موادمخدر ناموفق می بینند. در امر بازسازی هم برخی را موفق تر و بعضی را کاهل می دانند. موقعیت ایران اما ویژه است، مشترکات فراوان تاریخی، فرهنگی، دینی و تعلق به حوزه تمدنی مشترک، ایران و افغانستان را به هم پیوند داده و آنها را شریک غم و شادی یکدیگر ساخته است. دود آتش افغانستان سه دهه است که به چشم ایران می رود و حالا دو طرف با اشتراک و تعامل کمر به مهار و کنترل آن بسته اند. هفته گذشته دومین نشست، همکاری های مشترک ایران و افغانستان در کابل برگزار شد. ریاست این نشست برعهده وزرای امور خارجه دو کشور بود؛ هیأت های ایرانی و افغانی متشکل از نمایندگان بخشهای دولتی و خصوصی پیش از مذاکرات وزرا سند دومین نشست همکاری ها را در خلال رایزنی و مشورت های خویش فراهم آورده بودند که در نهایت این سند شامل موارد متعدد همکاری در زمینه های اقتصادی، سیاسی، امنیتی، علمی وفرهنگی به امضای وزرای امور خارجه رسید. کارشناسان ایرانی که به علت بدی آب و هوا با یک روز تأخیر به کابل رسیده بودند، در مذاکرات فشرده دو روزه با طرف های افغانی توانستند، حاصل مباحث را جمع بندی و به نشست نهایی ارائه کنند. بیشتر مذاکرات مقدماتی در سفرهای مسئولان افغانی به تهران از جمله در جریان سفر احمد ضیاء مسعود معاون اول رئیس جمهوری افغانستان، به عمل آمده بود. همکاری در زمینه بیمه و بانک، همکاری های گمرکی، آغاز مطالعه برای ساخت خط راه آهن با مشارکت و سهم ۶۰ درصد ایران و ۴۰ درصد افغانستان از ایران تا هرات، تعاملات بیشتر اتباع، بازرگانان و استادان و دانشجویان از جمله مهم ترین توافقات تجاری و اقتصادی و فرهنگی میان دو کشور در جریان نشست کابل بود که مورد توافق قرار گرفت. ضمن این که توافق شد حجم تبادلات تجاری دو کشور از ۵۰۰ میلیون دلار ظرف یک سال با افزایش صددرصدی به یک میلیارددلار برسد.

پیش از این نیز ایران با ساخت جاده دوغارون به هرات و تأمین برق و انرژی مناطق همجوار در افغانستان و به اجرا درآوردن چندین طرح زیربنایی، سهم و نقش درخوری در روند بازسازی افغانستان به عمل آورده و در فرایند سیاسی نیز حامی روند دولت سازی و تشکیل نهادهایی چون پارلمان و ارتش ملی در افغانستان بوده است. در واقع ایران از زمان برگزاری اجلاس بین المللی «بن» پس از واقعه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ تا امروز در طرح بزرگ بین المللی مربوط به تحولات نوین افغانستان حضور داشته و از جمله اصلی ترین حامیان منطقه ای دولت مرکزی کابل محسوب می شود، ضمن این که مرزبندی خود با آمریکا را حفظ کرده و سیاست های آمریکا در منطقه از جمله افغانستان را به دیده تردید نگریسته و نقد کرده است. دولتمردان افغان نیز از اقوام و طوایف مختلف تاکنون مانند اغلب مردم این کشور از رویکرد مثبت ایران به کشور خود ابراز رضایت و از آن قدردانی کرده اند، آنها این رویکرد و همکاری با ایران را از الزامات همسایگی و نتیجه طبیعی اشتراکات فراوان و وابستگی به یک حوزه تاریخی و تمدنی می دانند. این نکات در سخنان وزرای امور خارجه دو کشور در جریان دومین کمیسیون، همکاری های مشترک نیز مورد تأکید قرار گرفت. رنگین دادفر اسپنتا، وزیر امور خارجه افغانستان در گشایش نشست نهایی و در جمع هیأت های دو طرف خطاب به وزیر امور خارجه و هیأت ایرانی حاضر اظهار داشت: به خانه و کشور دوم خود خوش آمدید، ارزش های تاریخی و دینی ما را به هم پیوند داده است، امروز بر ماست تا با تکیه بر گذشته پرافتخارمان و با اتکا به نمادهای بزرگ فرهنگی مشترک مانند مولوی، ابوریحان و خواجه عبدالله انصاری که گواه سهم انکارناپذیر ما در مدنیت جهانی هستند به مسیر خود ادامه داده و با در انداختن طرح های بزرگ به نتایج مفیدی برای مردم کشورها و منطقه خویش برسیم.
اسپنتا افزود: ما در دشوارترین روزها شما را کنار خود دیده ایم و به دوستی با شما وفاداریم و خود را به گسترش و تقویت دوستی ها برپایه احترام متقابل متعهد می دانیم.

اسپنتا با اشاره به این که تروریسم هنوز از افغانستان قربانی می گیرد و به علت رویارویی با آفت تروریسم، توانایی افغانستان برای نابودی موادمخدر کافی به نظر نمی رسد از حمایت صادقانه ایران از دولت قانونی افغانستان و همکاری در بازسازی کشورش تشکر کرد. وی برهم نظری کشورش در شماری از موضوعات بین المللی با ایران از جمله تأمین حقوق مشروع فلسطینیان در چارچوب موازین سازمان ملل و محکوم کردن اسلام ستیزی در غرب تأکید کرده و دستاوردهای ایران را دستاوردهای کشور خود و منطقه دانست و با آرزوی رفاه و ترقی برای ملت ایران گفت: دوستی ما با شما مبتنی بر سیاست مستقل افغانستان و توجه جدی جمهوری اسلامی ایران به افغانستان و منافع مردم این کشور است. وی درباره پرونده هسته ای ایران هم گفت: معتقدیم مسأله باید از طریق مذاکره و گفت وگو و به روش های مسالمت آمیز با درنظرداشتن حقوق ایران به عنوان یکی از کشورهای منطقه حل و فصل شود.

منوچهر متکی، وزیر امور خارجه ایران هم در سخنان خود ایران و افغانستان را یک روح در دو بدن خواند و در بخشی از سخنانش گفت: ما شاخ و برگ های درختی با ریشه های مشترک هستیم و تعالی ملت هایمان کنار هم و پیوند خورده است. متکی در ادامه گفت: مقاومت مردم سلحشور افغانستان رمز حفظ هویت افغانستان بوده و هست و اگر روزی کشورهای بزرگ فکر می کردند با هجمه ارتش های سرخ و سیاه می توانند براین کشور سیطره پیدا کنند مردم افغانستان به سینه آنها دست رد زدند. وی در بخش دیگر سخنانش اظهار داشت: با وجود رسوب برخی مسائل همچون تروریسم، اما در جبین مردم افغانستان غلبه بر این مشکلات نمودار است. وی با اشاره به درک متقابل دوطرف از هم یادآور شد: از این روست که اجلاس در فضای دوستی و برادری برگزار شد و با وجود فشردگی و شرایط آب و هوایی نامناسب درمدت کوتاه به توافقات مهمی دست یافته است که امیدواریم در کنار تفاهمات گذشته سنگ بنای یک همکاری گسترده اقتصادی و فرهنگی بر مبنای تفاهمات سیاسی مسئولان دو کشور باشد. وزیر امور خارجه ایران در مدت اقامت دوروزه خود در کابل با حامدکرزای رئیس جمهوری افغانستان نیز دیدار کرد. وی در این دیدار با کرزای درباره مسائل منطقه ای و بین المللی و همکاری های دوجانبه مذاکره کرد. فرستاده تهران در کاخ گلخانه کابل اظهار داشت: امنیت، پیشرفت و قوت افغانستان را، امنیت، پیشرفت و قوت خودمان می دانیم و در این زمینه آماده هرگونه همکاری هستیم. بنابر گزارش های رسمی موجود کرزای نیز گفت: ایران بی شک دوست ماست و ما از مساعدت های کشور شما در طول ۵ سال گذشته برای بازسازی افغانستان تقدیر می کنیم.

بر ناظران امور منطقه روشن است که مقطع برگزاری دومین نشست، همکاری های مشترک ایران وافغانستان و سفر وزیر امور خارجه ایران در رأس هیأتی بلندپایه و پرشمار به کابل، بر اهمیت ابعاد سیاسی این سفر افزوده است. دولت افغانستان این روزها در تنظیم روابط خود با پاکستان دچار چالش های جدی شده است، گسترش دامنه ناامنی ها در نواحی جنوب و شرق افغانستان موجب جدال لفظی پررنگی بین دولت های کابل و اسلام آباد شده است. افغانستان، پاکستان را هنوز حامی طالبان می داند و پاکستان دولت مرکزی افغانستان را به بی اطلاعی و احاطه نداشتن بر همه نواحی کشور خود متهم می کند، این در حالی است که ایران به عنوان دوست هر دو کشور افغانستان وپاکستان سعی در بهبود رابطه آنها دارد. با وجود سکوت دولت های کابل و اسلام آباد در باره نقش نیروهای نظامی پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) و آمریکا، اما توانایی این نیروها در تأمین امنیت افغانستان عملاً موردتردید مجامع و محافل مختلف منطقه ای و بین المللی قرار گرفته و برخی روش های این نیروها در کنار آمدن با طالبان، با توجه به تمامیت طلبی و اعمال روش های خشونت آمیز از سوی وابستگان طالبان زیرسؤال رفته است. باتوجه به روابط نزدیک پاکستان با آمریکا در ماجرای پرافت و خیز مبارزه با تروریسم، برخی محافل افغان، بیم آن دارند که پاکستانی ها با دراختیارداشتن دواهرم آمریکا و احتمالاً طالبان، پروژه عبور از کرزای را کلیدزده و قصد جاانداختن آن نزد اعضای جامعه جهانی را داشته باشند.

باتوجه به همه جوانب و حتی احتمالات موجود و همچنین چالش های سخت امنیتی و اقتصادی و رفاهی که دولت کابل با آن مواجه است، تعامل امروز ایران و افغانستان جلوه ای بارز از ادامه توجه ایران به افغانستان در روزهای سخت است و نفس سفر وزیر امورخارجه و هیأت ایرانی خبر از آن می دهد که ایران روابط خوب خود را با دولت افغانستان حفظ کرده وفقط دوست روزهای خوش این دولت نیست. درواقع تهران عملاً دل در گرو تأمین ثبات و امنیت افغانستان دارد و فکرمی کند راهکار بهتر تقویت خودباوری دولتمردان افغان و انتقال هرچه بیشتر امور و تصمیم گیری به دولت وپارلمان افغانستان است، چه در این صورت و با تأمین بیشتر ثبات و امنیت، بهانه های حضور نیروهای نظامی خارجی در افغانستان به عنوان یکی از کشورهای منطقه، هرچه کمتر خواهدشد.

وزیر امور خارجه ایران : ما شاخ و برگ‌های درختی با ریشه‌های مشترک هستیم و تعالی ملت‌هایمان کنار هم و پیوند خورده است

در جریان دومین نشست همکاری های مشترک ایران و افغانستان که در کابل برگزار شد، کار شناسان ۲ طرف مذاکرات پرحجم و فشرده ای را پشت سر گذاشتند

روابط مستحکم و گسترده است

«محمد عمر داوودزی» یک سال و نیم است که به عنوان سفیر دولت افغانستان در تهران حضور دارد. داوود زی پیش از این در دفتر رئیس جمهور افغانستان مشغول به کار بوده و از افراد نزدیک به حامد کرزای محسوب می شود. با او در لابی هتل سیرنا کابل گپ می زنیم. داوودزی درباره دومین نشست همکاری های مشترک ایران وافغانستان می گوید: هیأت های کارشناسی ایرانی و افغانی از دستگاه های مختلف مذاکرات بسیارسازنده ای صورت دادند که تقریباً همه این مذاکرات درباره بازسازی و توسعه افغانستان و گسترش همکاری ها میان دو کشور مسلمان و برادر و همسایه بوده است. سفیر افغانستان در ایران دومین سفر «منوچهر متکی» وزیر امورخارجه کشورمان به کابل را سفری مهم و به لحاظ نتایج و دستاوردها بسیارخوب و سازنده ارزیابی کرده و می گوید: این نتایج بی شک در رشد و استحکام روابط ایران و افغانستان مؤثر خواهدبود.

از داوودزی درباره اولویت های سیاست خارجی افغانستان سؤال کرده و پاسخ می شنوم: برای دولت افغانستان روابط با همسایه ها از اهمیت و اولویت برخوردار است. همین طور روابط با جهان دور و جامعه بین الملل که درحال حاضر به دلیل شرایط خاص افغانستان و سابقه جنگ ها و درگیری های داخلی و مسائل مربوط به مبارزه با تروریسم و موادمخدر در کشور ما حضور دارند هم برای دولت مهم بوده و درواقع این دو نوع رابطه یعنی با همسایه ها و جامعه جهانی برای دولت کابل هم عرض و با اهمیت تلقی می شوند. داوودزی می افزاید: آنچه درباره جمهوری اسلامی ایران معلوم و مبرهن است این که ایران هم در دوره جهاد ما برضد تجاوز اتحاد شوروی سابق با ما همکاری کرده و به مهاجران ما پناه داد و هم در جهاد و مبارزه بر ضد تروریسم و حامیان آنها در افغانستان ایران تنها کشوری بود که از ما حمایت کرد، چون آن موقع دیگر کشورها مواضع دیگری داشتند، وی ادامه می دهد: ما این حمایت ها و کمک های بزرگ ایران را هرگز نمی توانیم فراموش کنیم و روابط مان را با ایران گذشته از هرنوع امتحانی می دانیم. دیپلمات میانسال افغانی که از طایفه پشتون های افغانستان است، اما فارسی را به خوبی دیگر اقوام و طوایف این کشور صحبت می کند ادامه می دهد: پس از سقوط طالبان، کشورهایی در افغانستان حضور پیدا کرده اند که برخی روابط خوبی با ایران ندارند، با وجود این ایران بسیار سخاوتمندانه و فعال در جهاد بازسازی افغانستان ایفای نقش می کند که این نشان می دهد، رابطه ما با ایران مستقل از روابط بادیگر کشورهاست و در حال حاضر اعتماد بین افغانستان و ایران در سطحی است که در ۳۰ سال گذشته نبوده و اعتماد بین رهبری و حکومت های دوکشور بالاتر از دهه ها و حتی قرون قبل است.

داود زی ادامه می دهد: ما می خواهیم با همه همسایگان روابطی همچون رابطه مان با ایران داشته باشیم، یعنی از همه همسایگانمان انتظار داریم در بازسازی و تأمین امنیت و ثبات در افغانستان سهم گرفته و شرکت کنند. در حال حاضر بیشترین سهم در بازسازی افغانستان در میان همسایگان را ایران بر عهده دارد.

از سفیر افغانستان درباره ۲ موضوع مهم در مناسبات ایران و افغانستان می پرسم یکی مسأله مهاجران افغانی در ایران و ضرورت ضابطه مند شدن بیشتر حضور آنها و دیگری بحث آب های مشترک دوکشور. داوودزی پاسخ می دهد: در هر ۲ موضوع مورد اشاره شما موضع دو کشور یکسان بوده و تفاوتی ندارد، در مبحث مهاجران، ایران می خواهد مهاجران با عزت و به صورت تدریجی به کشورشان بازگشته و در بازسازی افغانستان سهم گرفته و ایفای نقش کنند. ما نیز چنین خواسته ای داریم چون به تجارب و آموخته های مهاجرانمان در ایران نیاز داریم، اما درباره مکانیزیم و روش های اجرایی مباحثی وجود دارد، مطابق کنوانسیون های بین المللی بازگشت مهاجران باید داوطلبانه و تدریجی باشد و مهم تر از همه این که اول باید ظرفیت جذب این افراد در افغانستان ایجاد شود. با ایجاد ظرفیت جذب در واقع باری از دوش ما و کشور برادر و همسایه ایران برداشته خواهد شد، اما به نظر ما تعجیل در این روند موجب می شود به چالش های افغانستان و منطقه در زمینه جنایات سازمان یافته و تجارت موادمخدر و همین طور گسترش ناامنی ها، دامن زده شود، مطمئن هستم با صبر و درایت ملت بزرگوار و دولت ایران خواهیم توانست به بهترین روش های اجرایی برای بازگشت مرحله بندی شده مهاجران به افغانستان دست پیدا کنیم، کما این که در حال حاضر هم توافقاتی صورت گرفته است. وی درباره آب های مشترک ۲ کشور نیز می گوید: هر آنچه ما و شما داریم متعلق به مردم خودمان و منطقه است برای نمونه در مورد آب رود هیرمند توافق نامه ای با ایران داریم که در سال ۱۳۵۱ نوشته شده و هر دو طرف خواهان عملی شدن توافقنامه با جزئیات آن هستند و در این مورد هیچ مشکلی نداریم، البته می دانید که دولت فعلی افغانستان فقط ۵سال از عمرش می گذرد که مدت کمی برای حل این نوع مسائل است، البته نباید از لفظ مسائل استفاده کرد و بهتر است بگوییم موضوع، دولت افغانستان این اراده را دارد که موضوع را به گونه ای حل و فصل کند که مشکل خواهران و برادران ایرانی رفع شود، چون ما نیازهای آنها را درک می کنیم و همچنین توقع داریم خواهران و برادران ایرانی مشکلات ما را درک کنند که ما در چه موقعیتی قرار داریم، البته چنین درکی نسبت به افغانستان در ایران کاملاً وجود دارد. به سفیر افغانستان می گویم همان طور که گفتید این درک باید متقابل بوده و راههایی پیدا شود تا یک موضوع مابقی ظرفیت ها و فرصت های موجود بین دو کشور را تحت تأثیر قرار ندهد، برای نمونه آب هریرود و سدی که شما بالاتر از سد دوستی ایران و ترکمنستان در دست ساخت دارید و سهم آب سد دوستی، موضوع فنی و مهمی است که از گفته های شما می شود نتیجه گرفت موضوع این آب هم قابل فرمول بندی و حل و فصل در مذاکرات فنی است، همین طور است؟ داوودزی پاسخ می دهد: این اراده نزد افغانستان و ایران وجود دارد که همه موضوع های مورد علاقه و مشترک ۲ کشور با دید مثبت بررسی و حل وفصل شوند، اما افغانستان نیازمند خودیابی بیشتر وفائق آمدن بر انواع مسائل و چالش هایی است که با آنها دست به گریبان است، یعنی در وقت خود و زمانی که افغانستان از لحاظ اوضاع داخلی آماده باشد، می تواند درباره همه مسائل با رویکرد مثبت به تعامل و همکاری مطلوب برای ۲ طرف بپردازد و ما در حال حاضر با کمک جامعه جهانی و همسایگانمان و از جمله ایران در حال پیشرفت به این سمت هستیم.

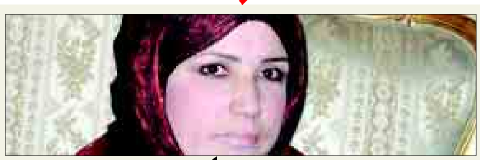

بیم‌ها و آرزوهای زنان افغان

شکریه پیکان (احمدی)، نماینده پارلمان افغانستان (ولسی جرگه) و رئیس کمیسیون بازماندگان شهدا و معلولان در پارلمان است. او مادر ۳ پسر و یک دختر است و می گوید: همراه با کارهای نمایندگی و کمیسیون، کارهای خانه و بچه داری را هم خودش انجام می دهد. وی درتمام طول سال های جنگ افغانستان را ترک نکرده است. او خواستار تعامل و آشنایی بیشتر با مجلس و زنان ایرانی است تا تجربه های آنها را بیشتر درک کند. با خانم پیکان درباره مسائل مختلف افغانستان و زنان این کشور صحبت کردیم. او نماینده ولایت(استان) قندوز است. می گویم قندوز آخرین نقطه ای بود که در جنگ از تصرف طالبان خارج شد. گفته می شد پایگاه طالبان و القاعده در آنجا بسیار قوی بوده است، می گوید: قندوز پایگاه اصلی و مرکز طالبان در شمال شرق کشور و آخرین جایی بود که آنها شکست خورده و پرونده شان بسته شد، وی در پاسخ به این سؤال که آیا انتخاب یک زن به عنوان نماینده از طرف مردم قندوز را باید واکنش آنها به سلطه پررنگ طالبان در آنجا دانست؟ می گوید: شاید بشود این طور تعبیر کرد، به هرحال مردم به من اعتماد کردند، البته بیشتر آنها مرا می شناختند، چون من در آن محل زاده شده و در آنجا زندگی کرده ام و از مردم همان محل هستم. وی می افزاید: بین زنان بیشترین رأی مردم به من بود به طوری که در ردیف مردان در پارلمان قرار گرفتم، چون بین همه زنان نماینده از بیشترین میزان رأی برخوردار بودم در کمیسیون هم ۲ نامزد بودیم که من رأی بیشتر آورده و رئیس کمیسیون شدم. می پرسم: مسائل افغانستان در حوزه مسئولیت شما (شهدا و معلولان) خیلی زیاد است، چگونه این مسئولیت را پذیرفتید، آیا نمی ترسید از پس کارها برنیایید؟ پاسخ می دهد: خیر، نمی ترسم، در افغانستان ۳۰ سال جنگ بوده و مشکلات در سرتاسر کشور دامنگیر مردم است، اما ما در برابر مصائب مقاومت کرده ایم و نمی ترسیم و تلاش خواهیم کرد تا مشکلات حل شود. می گویم: منظور من از ترس این است که با وجود نابسامانی اقتصادی و خیل عظیم معلولان و خانواده های شهدا شما با چه طرح و برنامه ای پیش آمده اید؟ واقعاً فکر می کنید مشکل مردم را می توانیدحل کنید؟ خانم پیکان می گوید: در طول ۳۰ سال گذشته و در جنگ ها اقتصاد کشور ما بر هم خورده و از بین رفت، با وجود این ما تلاش می کنیم مشکلات مردم را در حد وسع و توان خویش حل کنیم، دولت ما درگیر ضعف اقتصادی است وبه مشکلات معلولان وخانواده شهدا چندان توجه نمی شود، به اذعان آنها که من را می شناسند و از کارهایم اطلاع دارند تلاش من در قبال معلولان و خانواده شهدا زیاد بوده است و همه سعی من بر آن است که زندگی خوبی برای آنها مهیا شود. درباره سنت های فرهنگی درست و نادرستی که در جامعه سنتی افغانستان وجود دارد و تأثیر آنها بر کار خانم شکریه و این که به قول معروف تیغ وی در کار به عنوان یک زن چقدر می برد؟ می گوید: البته زنان در جامعه افغانستان هنوز راحت نیستند، هنوز جنگ در نواحی کشور جریان دارد بویژه در نواحی جنوب مشکلات خیلی زیاد است و ناامنی هم دامنگیر مردم است و ما کم و بیش از گسترش جنگ ها هراس داریم، همراه با هراس زنان از ناامنی، آزادی و رفاه هم آن چنان که خواست زنان بوده فراهم نشده و به خواست های آنها پاسخ داده نشده است. کار برای زنان کم است و تعداد زن های بیوه و خانه نشین که بخشی از آنها هم بی سواد هستند، زیاد است، خانم هایی هم که کار دولتی دارند حقوق آنها کفاف زندگی شان را نمی دهد. از همه بیشتر بیوه ها مشکل دارند که توجه دولت به معیشت آنها بسیار کم است، به صورت ثبت شده حدود ۵ هزار و ۷۰۰ زن بیوه در کشور داریم که تعدادواقعی بیشتر است، اما به همین تعداد ثبت شده، هم کمک مؤثری صورت نمی گیرد. نماینده پارلمان افغانستان و رئیس کمیسیون معلولان و شهدا ادامه می دهد: ما در پارلمان طرح و پیشنهادهایی برای بهبود وضع زندگی معلولان و بیوه زنان مطرح کرده ایم که در کمیسیون تصویب شده ولی هنوز مورد بررسی همه همکارانمان در مجلس قرار نگرفته است و می گویند بعد از پایان تهدیدات و مسائل امنیتی در کشور به آن خواهند پرداخت. مهم ترین محور این طرح افزایش معاش (حقوق) معلولان و بیوه زنان از ۳۵۰ افغانی به ۶ هزار افغانی برای هر معلول یا بیوه زن است که معادل دلاری اش می شود از ماهی ۷ دلار به ۱۲۰ دلار که این افزایش با مطالعه بودجه و عواید داخلی دولت و بودجه های توسعه ای و مالیات ها و غیره در نظر گرفته شده است. وی ادامه می دهد: تا به حال چند بار به دولت تذکر داده ایم، اما توجه نمی کنند، اما با تلاش های کمیسیون ما، حقوق ماهیانه معلولان و نیازمندان از ۷ دلار به ۸ دلار رسیده است، اما آنچه ما تصویب کرده و خواهان اجرای آن هستیم همان ۱۲۰ دلار است. از ولایت قندوز ۷ مرد و ۲ زن نماینده در پارلمان افغانستان حضور دارند. خانم پیکان یکی از زنان نماینده این ولایت، وضع امنیتی قندوز را به نسبت ولایات دیگر خوب می داند و می گوید منطقه ما، مردمان اهل فرهنگ و دانشمند زیاد دارد و آنها نمی خواهند فریب دشمن را خورده، وارد جنگ و درگیری شوند، در پاسخ به این سؤال که بعد از ۵ سال آیا سیاست های جامعه بین الملل درافغانستان نیازمند بازنگری نیست و بعضی از عملکرد و رویه ها اشتباه نبوده است، این زن نماینده پاسخ می دهد: اشتباهات زیاد بوده است، هنوز هم اشتباهات زیادی صورت می گیرد، چون افراد زیادی هستند که نزدیک ۳ دهه از لوله تفنگ و ناامنی و تجارت مواد مخدر نان خورده اند و هنوز هم می خواهند به این کارها ادامه بدهند. وی درباره عملکرد و کارنامه نیروهای خارجی حاضر در افغانستان هم می گوید: به نظر من آنها در کارهایشان در حد لازم و آنچه ادعا کرده اند، موفق نیستند و دلایل را باید خودشان بگویند و پاسخ بدهند. در بخش کمک ها تا جایی که من دیده ام آنچنان که خواست و نیاز مردم است کمکی صورت نگرفته است. امنیت هم اوضاع خوبی ندارد و مردم از آن هراس دارند که دامنه درگیری و ناآرامی ها به شمال و شمال شرق کشور هم کشیده شود، این ها دغدغه ها و مشکلات مشترک مردم افغانستان و زنان این کشور است. البته ما امید خود را از دست نخواهیم داد و تلاش های خود را ادامه می دهیم، در این مسیر از لطف و مهربانی و همکاری مردم هم کیش و هم زبان خویش در ایران سپاسگزار بوده و قدردان محبت های آنها هستیم، فکر می کنم زنان و نمایندگان مجالس ایران و افغانستان باید تعامل و مراودات بیشتری با هم داشته باشند.

افزایش تولید مواد مخدر چرا و به چه علت؟

تولید و تجارت مواد مخدر در افغانستان از جمله دلایل توجه ایران به تحولات همسایه شرقی خود است، با وجود حضور نیروهای بین المللی در افغانستان و ایفای نقش مستقیم برخی کشورهای غربی در برنامه مبارزه با کشت و تجارت مواد مخدر در افغانستان در حال حاضر تولید این مواد نسبت به دوره قبل از سقوط طالبان رشدی بیشتر از ۱۰۰ درصد را نشان می دهد. در این باره پرسش هایی از «حبیب الله قادری» وزیر مبارزه با مواد مخدر دولت افغانستان را آماده داشتیم، اما به دلیل حضور وی در مراسم حج با معاون او «ژنرال خداداد» گفت وگوی کوتاهی به عمل آمد. معاون وزیر مبارزه با مواد مخدر درباره علل افزایش تولید و تجارت این مواد در افغانستان می گوید: شما می دانید که جنگ های طولانی ۳۰ ساله موجب رونق تولید تریاک و دیگر مواد مخدر در افغانستان شده است و با وجود این که مبارزه بر ضد مواد مخدر یک موضوع ملی و بین المللی است ما امروز دامنگیر این امر پلید هستیم و بدین دلیل امنیت در کشور ما آسیب دیده و رنجور است و از این بابت قاچاقچیان و تروریست ها تقویت شده و همسایگان ما هم دچار تشویش ونگرانی اند. ژنرال خداداد می افزاید: البته ما در افغانستان برنامه و استراتژی ملی مبارزه با مواد مخدر را درایم و در این چارچوب فعالیت می کنیم، بویژه در سال ۱۳۸۵ به میزان فعالیت ما افزوده شده، می دانید که با ایران هم یادداشت تفاهمی امضا کرده ایم و در مرزهای هرات، فرا و نیمروز با ایران ۲۵ پست امنیتی و نیروهای مرزی ایجاد شد، و همکاری های مشترک ونزدیک ما با ایران برای مبارزه با مواد مخدر افزایش پیدا کرده است. معاون وزارت مبارزه با مواد مخدر افغانستان در باره افزایش بیش از ۱۰۰ درصدی تولید مواد مخدر در کشورش می گوید: دلایل متعدد است از جمله وجود فساد اداری و ضعف حکومت در ولایت ها (استان های) دور دست، همچنین حضور قاچاقچیان بین المللی و تروریست ها در افغانستان موجب ناامنی وتولید بیشتر مواد مخدر شده است. وی درباره ضعف جامعه بین الملل در کمک جدی به مبارزه با مواد مخدر می گوید: ما نمی خواهیم کسی را ملامت کنیم، ضعف اول از خود ماست، این ما هستیم که نتوانسته ایم پلیس، و ارتش و نیروهای دولتی را تقویت و مرزهای خود را کنترل کرده و از این کشت پلید جلوگیری کنیم، وی می افزاید: البته رونق بازار جهانی مواد مخدر و وجود تقاضا در اروپا و آمریکا و بسیاری از کشورهای دنیا نیز از جمله دلایل مهم افزایش تولید مواد مخدر در افغانستان است. از ژنرال خداداد می پرسم آیا قبول دارید برنامه هایی مانند کشت بدیل به جای خشخاش و در مجموع برنامه های وزارتخانه شما شکست خورده است، می گوید: افغانستان در حال باز سازی است، همه کمک ها به افغانستان هم نمی تواند صرف مبارزه با مواد مخدر شود، کشت بدیل فقط یکی از برنامه های توسعه در میان کشاورزان ماست که شاید آمارها موفقیت آن را نشان ندهد، با وجود این ما نمی توانیم از پا نشسته یا دست روی دست بگذاریم، یعنی باید سعی کنیم با حمایت از دهقانان و با استفاده از قانون و نیروهای پلیس و قوای حکومتی از کشت مواد مخدر جلوگیری کنیم. وی درباره انتظارات خود از جامعه جهانی و کشورهای منطقه می گوید: در مرحله اول خودمان افغان ها مسئول هستیم و باید از رواج این پدیده شوم جلوگیری کنیم، همچنین کشورهای همسایه یعنی ایران، پاکستان، تاجیکستان، ازبکستان و ترکمنستان باید برای رعایت مصالح خودشان و ما در مهار پدیده مواد مخدر به افغانستان کمک کنند.

می پرسم جامعه جهانی چطور؟ مگر انگلیسی ها بیشترین سهم در مبارزه با مواد مخدر را در کشور شما به عهده ندارند؟ می گوید: انگلیس رهبری نابودی کشت مواد مخدر در افغانستان را به عهده دارد و به ما کمک می کند، آمریکا هم در این زمینه مسئولیت دارد.

می پرسم چه کمکی به شما می شود که میزان تولید مواد مخدر حدود ۱۲۰ برابر شده است؟ ژنرال خداداد می گوید: دلایل را گفتم، فساد اداری، فشارهای مافیای بین المللی که ابعاد زد و بندهای آنها چندان هم روشن نیست و پنهان کار می کنند، همچنین وجود بقایای القاعده و حامیان تروریست ها عمده ترین عوامل ادامه و افزایش تولید مواد مخدر در افغانستان است.

در پاسخ به این سؤال که مهم ترین برنامه وزارتخانه شما چیست؛ معاون وزارت مبارزه با مواد مخدر افغانستان می گوید: کمک های بین المللی باید بیشتر جذب شود، جامعه جهانی باید به صورت جدی برای مبارزه با مواد مخدر در افغانستان مصمم باشد، همسایه ها و دیگر کشورها باید کمک کنند تا این پدیده شوم در افغانستان از بین برود، ما برای همه این اقدامات برنامه مدون داریم، همچنین استراتژی ملی مبارزه با مواد مخدر را در دستور کار داریم که مفصل است و همه نهادها و سازمان های ما را شامل می شود. وی در پاسخ به این سؤال که چقدر زمان لازم دارید تا تغییر محسوسی در تولید مواد مخدر ایجاد کنید، می گوید: فرآیند نابودی کشت و تولید مواد مخدر در افغانستان یک فرآیند طولانی و زمان بر است. می گویم به ۲۰۰ سال زمان که نیاز ندارید؟ پاسخ می دهد: نه، نه، فکر می کنم امسال مشکل ترین سال برای ما باشد و در سال های بعد بی شک تولید را کاهش خواهیم داد. وی در پایان می گوید: وزارتخانه های مربوط چون زراعت، آب و برق، احیا و توسعه دهات و راهسازی برای کمک به کشاورزان و پایان دادن به کشت مواد مخدر مصمم هستند و وزارتخانه ما هم برنامه دهنده و هماهنگ کننده دستگاه های اجرایی محسوب می شود و امیدواریم بزودی برای مردم خود و کشورهای منطقه خبرهای متفاوت با آنچه هم اکنون می شنوند داشته باشیم.